

PRO Actiunea Catolica Romana

Roma - Anul XII

Tribuna libera pentru unirea Bisericilor fundata in 1955, de
CONSTANTIN DRAGAN

Mai 1967 - N. 129

O «Biserica a Europei» pentru formarea unei constinte europene unitare

O parte din asistenta, in zina inaugurarii. In centru Cardinalul Tisserant, ambasadorul Quaroni, Doamna Cornelia Dragan, etc.

Idee cu adevărat fericită, aceea a industriaşului român Constantin Drăgan, de a fixa sediul Fundaţiei Europene care-i poartă numele în istoricul Palat Roecagiovine din Forul Traian, faţă în faţă cu superba Coloană care povesteşte expediţia lui Traian în Dacia şi cucerirea ținuturilor destinate să fie de-alungul veacurilor hotarul ultim al Europei civilizate şi romane în Răsărit.

La distanţă de secole un român — un «roman de la Dunăre», cum lui Constantin Drăgan îi place să definească produsul etnic al altorii latino-italice pe trunchiul tracic — a vrut să pună Instituţia care e încoronarea unei munci de 20 de ani în serviciul ideii unităţii europene, sub auspiciile Coloanei cu care Roma l'a glorificat pe Traian pentru victoria sa în Dacia, şi pe care românii o consideră actul de naştere al naţiunii lor.

A participat la ceremonia inaugurării Fundaţiei Europene Drăgan un public ales, în majoritate compus din prieteni de veche dată ai României, din personalităţi ale lumii politice, culturale, economice, şi ale mişcării europene, şi dintr'un mare număr de români pentru care Roma, această generoasă «patrie a popoarelor», a devenit o a doua Patrie.

În primul rând de fotolii, era Cardinalul-Decan Eugène Tisserant, împreună cu Dnele, Cornelia şi Tereza Drăgan, mama şi soţia fondatorului, cu ambasadorul Pietro Quaroni şi cu Mgr. Terzariol. La masa prezidenţială luaseră loc, împreună cu Constantin Drăgan, Excelenţele Prof. Giuseppe Pella şi Prof. Pietro Campilli, Profesorii Giorgio Del Vecchio, E. Minoli şi Henry Brugmans, şi Priorul Conferinţei Santissimo Nome di Maria della chiesa omonimă din Forul Traian, Mgr. E. Arato.

După sfinţirea sediului roman al Fundaţiei, făcută de Mgr. Arato, a luat cuvântul Prof. Pella, prezentându-l publicului pe Constantin Drăgan, creator al unei industrii model,

cu ramificaţii în întreaga Italie şi în alte Țări, întemeietor al revistelor «Bulletin Européen», «East Europe» şi «Pro Acţiunea Catolică Română», şi vechi camarad în lupta pentru unificarea Europei.

Cu o imagine fericită valorosul parlamentar a amintit «căldura adusă de Constantin Drăgan» în această luptă, căldură nu mai puţin eficace decât «flacăra bună pe care industria sa o aduce de ani în casele noastre».

Microfonul a trecut apoi Profesorului Pietro Campilli, care şi-a început discursul declarându-se onorat să prezinte, la ceremonia care inaugurează activitatea unui organism creiat pentru a da o contribuţie la crearea unei conştiinţe europene unitare, un Institut care, în eliminarea frontierei economice şi politice dintre Statele Europei, vede începutul unei ere de prosperitate şi de mare prestigiu pentru Continentul nostru.

Prof. Campilli a relevat apoi importanţa realizării unei unităţi spirituale europene printr'o acţiune comună a Bisericilor, care să pregătească terenul pentru unirea efectivă de mâine, şi influenţa binefăcătoare a unei vieţi religioase mai intense asupra acestei noi conştiinţe europene care începe să-şi manifeste prezenţa.

A luat apoi cuvântul Profesorul Giorgio Del Vecchio.

Vădit emoţionat, bătrânul Maestru a evocat primele sale contacte cu Constantin Drăgan, pe vremea aceea student venit la Roma să-şi ia doctoratul în drept, subliniind tenacitatea, entuziasmul şi interesul pentru problemele europene manifestate de fostul elev încă din anii studenţiei. Interesul şi entuziasmul acesta aveau să se concretizeze, în anii maturităţii, într'o serie de iniţiative la unison cu obiectivele mişcării europene şi cu acţiunea ecumenică a Bisericii pentru unitatea creştină.

A urmat apoi conferinţa lui Constantin Drăgan, centrată pe teza necesităţii unui «ecumenism european»

care, recompunând toate confesiunile creştine ale Continentului într'o singură «Biserică a Europei», să restituie creştinismului prestigiul care în trecut a fost marea sa forţă şi resortul expansiunii sale în lume, şi să consolideze, cu aportul unei regăsite spiritualităţi unitare, născându unitate politică şi economică a Europei.

«Unirea spirituală a europenilor e astăzi mai necesară ca oricând — a încheiat conferinţiarul —. Cât despre modalitatea de a se ajunge la această unire răspunsul Bisericii a fost deja dat: ECUMENISM.

Dar pentru ca ecumenismul să devină operant, declaraţiile sale trebuie să traducă în termeni de organizaţie practică principiile implicate de viziunea ecumenică».

Privitor la realizarea acestei organizaţii ecumenice practice Constantin Drăgan a propus soluţia creierii a 26 Conferinţei, care «să adopte» fiecare o ţară a Europei (Rusia e exclusă).

După discursul lui Constantin Drăgan, pe care îl publicăm separat într'un amplu rezumat, a avut loc o desbatere, încheiată cu intervenţia Prof. Pella. Răspunzând la câteva afirmaţii ale conferinţiarului, Domniasa şi-a exprimat convingerea că numai un ecumenism care nu va arde etapele şi nu va sacrifica edevărul doctrinei creştine intereselor şi compromisiurilor politice sau chiar religioase de moment, va putea realiza cu adevărat o unire spirituală durabilă; şi nu numai a Europei ci a întregului univers creştin.

Frumoasa ceremonie pentru lansarea acestei noi «unităţi» unitare, care e Fundaţia Europeană Drăgan, s'a încheiat cu un cocktail, care a fost un bun prilej de reluare, într'o atmosferă mai puţin solemnă, a discuţiilor asupra diferitelor teze enunţate de conferinţiar, de a reîmprospăta vechi prietenii, de a lega altele noi, de a ciocni un pahar «pentru ecumenism, pentru ecumenism», care sunt cele două mari obiective ale Fundaţiei Drăgan.

Paul VI pelerin la Fatima pentru unitatea Bisericii şi pentru pace

Reportajul nostru nu e cecace în limbaj radiofonic se chiamă o cronică «în priză directă». E o simplă încercare de a reconstrui, pe temeiul celor văzute în televiziune sau citite în corespondenţele colegilor mai norocoşi decât noi, cărora le-a fost hărăzită această minunată şi sguđuitoare experienţă spirituală, emoţionantă şi grandioasă solemnitate religioasă dela Fatima pentru comemorarea a 50 ani dela apariţiile Sfintei Fecioare.

Deschideţi, aşadar, «ochii sufletului», încercând să completaţi şi să concentraţi imaginile pe care povestirea noastră vi le va sugera de-alungul acestei... false cronici.

Ne aflăm — noi, voi, milioane de oameni ce urmaresc evenimentul de departe, imobilizaţi în faţa televizorilor — pe vasta esplanadă a sanctuarului de la Fatima, dominată de arhitectura sveltă a Basilicii care azi comemorează minunatele înfăşşări ale Maicii Domnului. Aici, în 13 Mai 1917, când, la cealaltă extremitate a Europei, lua naştere revoluţia marxistă, Maica Domnului s'a arătat unor copii păstori, incredinţându-le un mesaj.

De primele două părţi ale sale, care anunţau sfârşitul primului război mondial, pontificatul lui Pius IX şi izbucnirea unui nou război de exterminare, şi cereau rugăciuni pentru convertirea Rusiei, s'a scris prea mult ca să mai trebuiască să le recapitulăm conţinutul. Partea a treia, care ar fi trebuit să fie făcută cunoscută în 1960, continuă să rămână nu mare şi îngrijorător «secret», ai cărui depozitari sunt astăzi Papa şi «Suor Lucia», singura dintre cei trei ciobănaşi crainici ai Maicii Domnului, încă în viaţă.

Pe Suor Lucia, astăzi călugăriţă într'o mănăstire carmelitană dela Coimbra, obiectivul televiziunii a încadrat-o de mai multe ori: pe tribuna oficialităţilor, în timp ce vorbea cu Preşedintele Salazar; făcându-şi straşină ochilor cu mâna, în timp ce fixa capela construită la cealaltă extremitate a esplanadei templului, unde acum 50 de ani poala Maicii Domnului înfiora, ca o boare, vârful verde al unui copac cu timpul distrus de vaa-

dali pietăţii populare; sau, ingenunchiată la picioarele Papii, într'un coloeviu rămas secret; şi, în sfârşit, primind comuniunea dela însuşi Papa, cu faţa brăzdată de lacrimi şi iluminată de bucuria şi de emoţia întâlnirii cu marele Păstor. O faţă largă, fărâncă, în care ochii, adânci, dulci, neobişnuiţi de luminoşi, nu reuşesc să spiritualizeze trăsăturile prea puternice, prea marcate, de fărâncă să-nătoasă, făcută mai curând pentru să-pă decât pentru contemplaţie.

La picioarele Basilicii, de un alb orbitor, săgetând înalt într'un cer schimbător de primăvară atlantică, imensa massă neagră a pelerinilor veniţi din toate unghiurile Peninsulei Iberice, din toate Țările Europei occidentale, mulţi dintre ei după o călătorie de pocăinţă de zile şi zile, făcută pe jos, cu picioarele goale. Semnele acestei lungi tonturi de fiecare pas sunt vizibile: feţele sunt consumate de oboseală şi de post, ochii ard în orbite, mistuiţi de tensiunea interioară şi de febră, picioarele îşi ascund rănile în bandaje improvizate din scutece de copii şi cămăşi sfâşiate.

Mulţi dintre aceşti pelerini, bărbaţi şi femei, de toate vârstele şi condiţiile sociale, au parcurs, în genunchi, unii cu copii în brate, drumul dela Cova de Iria, locul primei apariţii, la sanctuar. Bătrâni cu ochi larg deschişi, fără reacţii, ochi orbi în care soarele îşi afundă nesimţit sulţele subţiri, aşteaptă într'o imobilitate statuară. Ce aşteaptă? Probabil repetarea minunii de acum 50 de ani. Toţi o aşteaptă: cu o siguranţă, cu o convingere care nu poate fi contrazisă; cu o disperată nevoie de a vedea, de a crede.

Obiectivul telecamerei parcurge scrutător vastul «spaţiu al miracolului», alternând alba imagine a Papii care celebrează Liturgia în faţa acestei uriaşe, impresionante mase umane de un milion şi jumătate de suflete, cu imaginile crude ale durerii omeneste, ale speranţei, ale desnădejdiei învinse, ale sacrificiului împins până la medievala expresie a unui (Urmează la pag. 2)

Fatima: Bazilica

FATIMA

(Urmeaza de la pag. 1) grup de tineri care, ca să reziste mai sigur ispitei de a-și astămpăra setea și foamea, și-au lipit transversal pe buze fâșii de plasture. O omenire care l'ar face să tresară pe Goya, această crudă panoramă a tuturor deformărilor și mizeriilor omenești pe care o oferă ochiului sectorul rezervat infirmilor la picioarele tronului papal.

Papa vorbește mulțimii, explicând în limba țării sensul acestui « pelerinaj » al său la sanctuarul aparițiilor. Cuvintele Păstorului, gestul larg îmbrățișează mulțimea; ochii și sufletul caută, dincolo de limitele imediatului prezent, « turma » împrăștiată pe toată fața pământului.

« Nu vrem să excludem pe nimeni din această îmbrățișare spirituală — spune Papa — fiindcă pe toți îi vrem părtași ai harurilor pe care le cerem acum Cerului ».

« Privirea noastră caută acum și spre creștinii ne-catolici, dar frații ai noștri întru botez, pentru care nutrim speranța acelei unități desăvârșite voită de Christos.

O Biserică vie, o Biserică unită
Noi vrem să cerem Fecioarei Maria o Biserică vie, o Biserică adevărată, o Biserică unită, o Biserică sfântă.

Noi vrem să ne rugăm acum împreună cu voi pentru ca speranțele și energiile suscitade de Conciliu să dea roadele amintite de Apostolul Pavel: « dragostea, bucuria, pacea, mărinimia, blândețea, bunătațea, fidelitatea, stăpânirea de sine », care sunt roadele ale Spiritului Sfânt.

Vrem să ne rugăm, ca în lume să primeze cultul lui Dumnezeu, și ca legea să călăuzească conștiința și moravurile omului modern. Credința în Dumnezeu e lumina supremă a omeniției; și lumina aceasta nu trebuie să se stingă în sufletele oamenilor ci să strălucească și mai tare prin imboldul care-i vine dela știință, de la progres.

Si mai departe: « Gandul de caritate acum pătrunsă rugăciunea noastră se îndreaptă la țările unde libertatea religioasă e împiedecată, și unde negarea lui Dumnezeu e promovată ca și când ar reprezenta adevărul vremurilor noi și eliberarea popoarelor, și nu-i așa. Noi ne rugăm pentru frații credincioși din

acele țări, pentru ca puterea intimă a credinței în Dumnezeu să-i susțină, și pentru ca libertatea civilă și adevărată să le fie însăfășit dată ».

Lumea e în primejdie
Papa înfruntă apoi tema păcii. Într-o lume în care totul pare a fi un impuls spre buna înțelegere și spre unitate — a spus Paul VI — izbucnesc încă conflicte teribile. Progresul moral al omenirii care astăzi dispune de arme înfricoșătoare, nu e desigur proporționat progresului științei și al tehnicii.

« De aceea, noi spunem, lumea e în primejdie. De aceea am venit la picioarele Reginei Păcii, pentru a-i cere un dar pe care numai Dumnezeu îl poate da: pacea. Dar pacea e un dar al lui Dumnezeu care presupune intervenția unei acțiuni a sa deosebit de bună, de îndurătoare, de misterioasă.

E un dar ale cărui minuni se săvârșesc în taina sufletelor oamenilor; e un dar care tocmai de aceea are nevoie de o acceptare și de o colaborare liberă. Si astfel rugăciunea noastră, după ce s'a adresat Cerului, se îndreaptă acum spre oamenii din întreaga lume: oameni, noi le spunem în acest ceas de cumpănă, încercați să fiți vrednici de darul dumnezeesc al păcii. Oameni, fiți oameni! Fiți buni, fiți înțelepți, fițiți seama de binele total al lumii. Oameni, fiți generoși; învățați să nu sacrificați interesele altora prestigiului vostru. Si nu vă gândiți la planuri de distrugere, de moarte și de dominație; gândiți-vă dimpotrivă la planuri aducătoare de bine comun, de colaborare solidară. Gândiți-vă la gravitatea și la importanța ceasului acestuia, care poate fi hotărâtor pentru istoria generației prezente și a celei viitoare.

Începeți să vă apropiați unii de alții cu gândul de a construi o lume nouă; da, o lume a oamenilor adevărați, care nu va putea fi niciodată distrusă ».

Ne oprim aici, pentru a vă lăsa să meditați în liniște acest dramatic apel al Păpii pentru unitatea Bisericii creștine și pentru pace, în care mulți au încercat să deslușească aluzii la conținutul părții a treia a Mesagiului dela Fatima, rămasă secretă.

Restul, tot ceea ce după discursul acesta ni s'a perindat în fața ochilor, aparține dimensiunii vremelnice, a provizoratului...

Conferinta dlui Dr. C. Dragan

Constantin Drăgan și-a început discursul amintind activitatea europeistă și ecumenistă care a precedat și a pregătit, prin revistele « Bulletin Européen », « Eastern Europe's Tribune » și « Pro Actiunea Catolică Română », creierea Fundației Europene ce-i poartă numele și al cărei scop principal e acela de a « contribui, la formarea unei conștiințe europene unitare ».

După ce a formulat scopurile noii Instituții, care va avea un caracter internațional, și sedii de activitate la Paris, Palma de Maiorca, Veneția, Atena și München, Constantin Drăgan a enunțat tema-ghid a conferinței sale, centrată pe concepția unei acțiuni ecumenice « restrânsă la Europa » astăzi amenințată de ideologii și expansionisme care minează temelile a douăzeci și opt de veacuri de cultură și de civilizație.

Un ecumenism european

Nu mai o acțiune unitară politică și economică, sprijinită de un ecumenism restrâns la perimetrul european, poate neutraliza aceste presiuni, aceste amenințări.

Termenul « ecumenism european », care a revenit de mai multe ori în conferință, nu trebuie însă răstălmăcit — a atras atenția conferențiarul.

Pentru Constantin Drăgan un « ecumenism european » înseamnă: nu mai o încercare de momentară limitare a acestei probleme la sfera Statelor europene, « tentativă unei ordini în timp și a unei precedente, în limitele forțelor și preocupărilor noastre ».

În fața primejdiilor care amenință astăzi Europa, primejdiilor ce vin din același Răsărit unde în veacurile trecute au luat naștere ereziile și schismele, și de unde, în valuri, s'au revărsat periodic toate năvălirile barbare, se face necesară și urgentă o mobilizare a tuturor forțelor europene, « pentru o apărare legitimă, pentru a nu apărea lumii ca sinucigași ».

Si ce apărare poate fi mai eficientă decât o unitate spirituală, realizabilă prin unirea religioasă a tuturor confesiunilor creștine ale Continentului într-o singură Biserică a Europei?

Unitatea spirituală și conștiința europeană

Unitatea spirituală și formarea unei noi conștiințe europene sunt temele cărora Constantin Drăgan le dedică începutul activității acestui sediu roman al Fundației sale. Fiindcă — a subliniat conferențiarul — « acestea sunt problemele cele mai importante, și poate cele mai neglijate, în lupta pentru indispensabilă unificare a Europei în forma unui Stat Continental unic de 400 milioane de locuitori, astăzi strănși în cleștele altor coloși continentali ».

Biserica element unificator

Această unire spirituală necesită o acțiune de apărare și de răspândire a ideilor continuă, acțiune la care sunt chemați să colaboreze oamenii Bisericii ca și laicii, la toate nivelurile și cu toate mijloacele, pentru ca « conștiința europeană comună, astăzi vie în mințile și în sufletele puținoare aleși, să se desvolte și să se răspândească în straturi cât mai vaste ale populației europene ».

Biserica, această mare « școală a maselor », această mare educatoare, e organismul cel mai viu, cel mai eficient, cel mai unificator dintre toate — a spus conferențiarul.

Laicii, și în primul rând toți europejii de bună voință, ar trebui de aceea să colaboreze cu Biserica la această operă de misionarism în însăși casa noastră.

De oarece, « dacă vrem să propagăm în lume doctrina religiei noastre, dacă vrem să oferim lumii exemplul organizației Bisericii noastre, trebuie să fim uniți în primul rând între noi ». După experiențele negative ale trecutului, problema unității creștine, și odată cu ea problema ecumenică sunt de fundamentală importanță pentru Continentul nostru.

Biserica și religie

Aici Constantin Drăgan a făcut o deosebire — necesară pentru o mai bună înțelegere a aspectului istoric al « curgerii continue » a evenimentelor omenești — între Biserica și Religie. În timp ce Religia, prin structura sa teologică și bisericească, e depozitară și elaboratoare a doctrinei creștine, Biserica reprezintă mai curând realizarea practică a acestei doctrine, « partea exterioară » a organizației sale, care încadrează omul și-l urmărește, dela naștere până la moarte, așa cum Statul își încadrează cetățenii în colectivitatea juridico-socială.

Deși a luat naștere în Orientul Mijlociu, Biserica creștină a adoptat spiritul statal, bisericesc și de organizare roman, luând cu timpul un caracter hotărât european. Cu acest credit de romanitate ea s'a răspândit în lume, devenind universală; dar expansiunea și unitatea, realizate după veacuri de lupte și de martiraje, aveau să fie atacate de acei « spirit antagonistic oriental » care, periodic, își îndreaptă ofensiva spre Apus.

Rod al acestei discordante mentalități orientale au fost ereziile și despărțirile de Roma care în cursul veacurilor au minat spiritualitatea occidentală.

Oratorul a amintit apoi grelele lovituri date civilizației europene de năvălirile barbare. Adoptarea calendarului propus de Dionisie cel Mic (Dionisius Exiguus), un mare învățat român, « fiu al acelei romanității de la Dunare care a luat naștere din altoirea latinității romane pe marele trunchi tragic, inaugurase puțin înainte o eră nouă, Era Creștină. Dar lovitura cea mai grea Biserica Occidentului avea să o primească încă odată de la « efervescentul » spirit grecesc, a cărui dorință de « autonomie » în cadrul Imperiului Roman din Răsărit a dus curând la schismă.

Paralel cu această schismă, cu această despărțire de Roma, se profila la orizont invazia islamică turcească.

E un moment crucial pentru evoluția și pentru istoria Continentului nostru, mai ales pentru spiritualitatea sa, care, sub presiunea evenimentelor, ajunge la o salutară conștiință de sine. Consecința directă a acestei năvăliri e nașterea unei conștiințe unitare, de pură esență europeană, care se va numi « creștinătate ».

În credința comună, în rugăciunea comună, cruciații, supuși ai diferitelor State europene, găsesc puterea de a se uni, de a lupta împreună, pentru apărarea Europei.

« Biserica are, așadar, un rol catalizator, polarizator al conștiințelor europene, care se unesc pentru a înfrunta dușmanul comun. Această con-

știință — a amintit Constantin Drăgan — era de altfel vie și operantă și atunci când apărarea Europei era încredințată numai națiunilor europene mici, descori sacrificate.

Continuând în acest interesant « excursus » istoric, care printr-alții îl citează pe Stefan cel Mare, glorificat de Papă ca « Atlet al lui Christos », conferențiarul s'a oprit asupra celui mai emoționant episod al acestei seculare, extenuante campanii: asediul Vienei.

« Valoarea luptătorilor și serviciile făcute de români (cu informații date fraților creștini și cu autentice acte de subotaț), au dus la victoria liberatoare din Anul Domnului 1683.

Evenimentul a dat atunci naștere la diferite inițiative religioase de mulțumire în întreaga Europă. La Roma « Uniunea Pioasă » (Unione Pia), creată în 1642 și închinată Sfântului Nume al Mariei, cu sediu la Biserica Santo Stefano Rotondo (de la planul circular al clădirii) a fost atunci transformată în conferință și apoi înălțată la rangul de Arhi-conferință de către Papa Inocențiu XI, care devine « confrate » al acestui organism.

« Arhi-conferința », creată pentru a păstra « veșnică amintirea eliberării Vienei », se transferă, în 1694, la biserica San Bernardo de lângă Coloana lui Traian. După multe și inutile restaurări se ajunge la hotărârea construirii unei noi biserici, care, terminată în 1741, a fost sfințită și închinată Sfântului Nume al Mariei.

Biserica Europei

« Simbolul Bisericii Europei » lua astfel naștere din conștiința de sine a unei Europe unite în credință în fața primejdiei venite din Răsărit.

Astăzi noi primejdiile se profilează, sub diferite forme, la frontierele răsăritene ale Europei, al cărei hotar se întinde dealungul celui de al 30-lea meridian, pe o linie în mișcare de la Finlanda la Marea Neagră și până la Constantinopol. Fiindcă, cum susține marele Adevărat, despărțit de curând, munții Urali nu despart Europa de Asia, ci constituie o adevărată coloană vertebrală a marelui Stat Continental sovietico-asiatic. Acest imens Continent asiatic, « care de la sine nu se va frăiaona pentru nici un motiv, și nici pentru a face plăcere cuiva, amenință astăzi Europa. Vree Dumnezeu ca amintirea aceasta să poată redeștepta încă odată în noi toți acea conștiință europeană a solidarității în timp de primejdie, făcând din nou apel la Biserică, fie chiar cu un spirit nou de ecumenism european, care să facă să dispară despărțirile, și să refacă unitatea Bisericii ».

Unirea între ei a Europeenilor e mai necesară ca oricând, e un imperativ categoric. Cât privește calea care trebuie luată pentru a se ajunge la această unire ca ne-a fost deja indicată de Biserică, enunțarea a fost făcută: ECUMENISM.

« Ecumenismul va deveni însă operant numai « atunci când declarațiile sale vor traduce în termeni de organizare practică principiile pe care le implică viziunea ecumenismului », a citat oratorul dintr-o recentă carte a lui Denis de Rougemont.

Preoții ca și laicii trebuie să înceapă imediat să lucreze în acest sens. Contactele, conferințele, publicațiile, vizitele, slujbele religioase în comun, sunt inițiativele concrete sugerate de orator, pentru ca « oricine ar veni la Roma, în acest centru al creștinătății, să nu se simtă străin, ci frate în Biserica proprie ».

Privitor la realizarea acestei organizații ecumenice practice Constantin Drăgan a propus, în frumoasa sa conferință, soluția creierei a 26 de Congregații, fiecare chemată să « adopte » una din cele 26 națiuni europene (Rușina fiind « asiatică » e exclusă). Dedicându-se raporturilor cu țara aleasă, fiecare din aceste Congregații ar putea deveni un fel de « ambasadă laică ». După modelul institutelor de cultură în străinătate, și fără să credeze dificultăți reprezentanțelor diplomatice « normale », ele s'ar putea ocupa de legăturile create de particulari cu particularii. Făcând un exemplu concret, Constantin Drăgan a propus adoptarea României de către amintita « Arcoconfraternita » dela Forul lui Traian.

Momentul pentru o intensificare a raporturilor religioase cu România e prielnic — a asigurat conferențiarul. « Va veni și ziua în care conducerea politică a acestei țări își va da seama că nu există o legătură mai bună decât aceea cu Biserica.

Să le întindem, așadar, mâna și să facem să se maturizeze acest prim rod, pentru ecumenism, pentru euro-

Moartea Par. Bonaventura Morariu și a lui George Racoveanu
doua grave pierderi pentru cauza românească

Spiritualitatea și cultura exilului au suferit de curând două grave pierderi cu moartea franciscanului Par. Bonaventura Morariu și a teologului ortodox, George Racoveanu.

Două morți, care au încheiat cu aceeași sentimentă — infarkt cardiac — două splendide vieți închinată lui Dumnezeu și cauzei românești.

Scriem aceste rânduri, care încearcă să le evocă figura morală, să revie în memorie amintiri legate de rarele împrejurări în care drumurile noastre s'au întâlnit cu ale lor, cu sufletul greu de tristețe. Prea puțin ne-a fost dat să le stăm aproape, să ne bucurăm de lumina minții și a spiritului lor; destul pentru a realiza, în toată plinătatea, esența și frumusețea ei, dimensiunea morală a acestor oameni, care, cu sacrificii neînchipuite, au dat exilului românesc o hrană de primă calitate sufletului și minții.

Născut în 1886 la Hălăucești, în județul Roman, Par. Bonaventura Morariu a studiat la Seminarul « Sf. Iosif » din Moldova, făcându-și profesia religioasă în 3 Octombrie 1903.

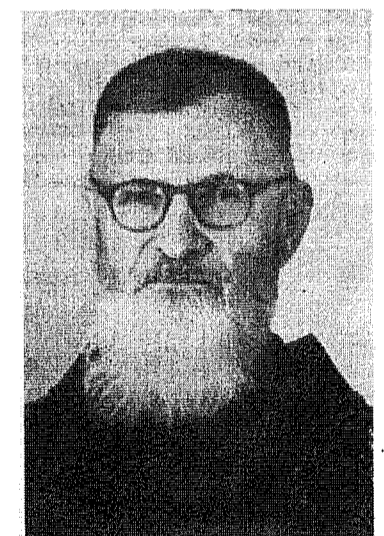
Terminat studiile filosofice în Tară, în 1905 e trimis la Roma, unde urmează cursurile Facultății de teologie.

Hirotonit preot în Decembrie 1908, își dă doctoratul în teologie la Facultatea Pontificală a ordului franciscan minor.

După o paranteză italiană de doi ani, pe care îi petrece la Assisi, ca Maestru al novicilor, se înapoiază în Tară în 1912, numit Maestru al novicilor și Rector al seminarului din Hălăucești.

Dela 1915 la 1917 e paroh la Bacău, apoi din nou Rector al Seminarului și al Orfanotrofului dela Hălăucești, până în 1920, când devine Secretar și asistent provincial.

În 1930 este chemat de Superiorul general al ordului franciscanilor minori în Italia și trimis la Assisi ca maestru al novicilor de la mănăstirea Sf. Francisc. În 1945 devine Rector al Colegiului Filosofico-teologic de la Assisi, până în 1948, când e numit

Asistent general al Ordului. Din 1948 până în 1955 e Rector al Colegiului Serafic Internațional din Roma.

După o paranteză de doi ani la Padova, unde e confesor în Basilica Sfântului Anton, e din nou chemat la Roma, la Mănăstirea Sfinților XII Apostoli, unde își petrece restul zilelor.

Preot exemplar, Par. Bonaventura Morariu era pătruns de spiritul franciscan, pe care a căutat să-l transmită confrăților săi, dar mai ales novicilor.

Excelent organizator, Părintelui Morariu i se datorește restaurarea parohiilor dăunate de război ale Provinciei sale și construirea unui mare Orfanotrof, cu ajutorul primit de la Papa Pius XI, la Hălăucești.

Toate aceste realizări bisericești de natură educativă și practică, ale Par. Bonaventura Morariu sunt completate de o intensă și eficientă activitate de scriitor. În afară de nenumărate articole cu caracter religios publicate în diferite reviste religioase românești, Par. Morariu a scris o întreagă serie de studii în care a ilustrat misiunea Ordului Franciscanilor Mi-

nori în Moldova, folosind, pentru aceste reconstruiri istorice, documente până atunci inedite găsite în Arhiva generală a Ordului și în Arhiva Congregației « Propaganda Fide ».

Nu putem încheia această notă biografică fără a aminti munca depusă de Par. Bonaventura Morariu pentru salvarea Provinciei natale, după decretul de suprimare a Ordinului și a Congregațiilor religioase emanat de guvernul român în 1949. Oboseală inutilă, care n'a putut evita trimiterea la închisoare a Ministrului Provincial P. Anton Bisoc și a 30 preoți și calugări franciscani, mulți dintre care au murit puțin după punerea lor în libertate.

Lucrul acesta a umplut de amărăciune și de năpustă durere sufletul Părintelui Morariu în ultimii ani ai vieții sale. Singurul lucru pe care îl mai putea face pentru a-și ajuta confrății era să se roage pentru ei și să retipărească în limba română cărți religioase (printre care Noul Testament, Imitația lui Isus Christos și Viața lui Ieremia Valahul) care în Republica Socială a României au dispărut cu totul din circulație.

Părintele Morariu nu mai este. A plecat dintre noi, cu discreția și umilitatea care l'au caracterizat totdeauna. A plecat în ziua de 10 Mai, în ziua independenței și a unității românești. Coincidența aceasta nu e desigur întâmplătoare. Diminețea coborâse în biserică, la Liturghie; un ceas mai târziu intra în comă. Inima lui trudită de ani și de dureri n'a rezistat poate emoției evocărilor.

S'a oprit, slobozind sufletul pentru șorbul cel mare. Cine știe... poate, cu un popas, de nimeni văzut, « acasa », la Hălăucești, de unde a început lunga călătorie a întoarcerii sale în rai.

N.R. Lui George Racoveanu ne rezervăm să-i dedicăm un lung articol în numărul viitor al revistei noastre, când vom dispune de elementele biobibliografice care acum ne lipsesc și pe care le socotim indispensabile pentru o prezentare cu adevărat răspunzătoare esenței și realizărilor acestei figuri de român și de cărturar.